

Havet – karriere og sømandsliv

Oscar von Kræmers karriere

April 1837 optaget i Det Alexandrovske Kadetkorps (knap 8 år gammel).

Februar 1840 i Søkadetkorpset (11 år)

1844 i Gardemarine Compagniet

1846 Midshipman

5. maj 1850 udnævnt til løjtnant for udmærkelse i tjenesten.

Februar 1853-55 Krimkrigen. Efter slaget ved Sevastopol 17. oktober 1854 modtaget St. Georgskorset, den højeste udmærkelse for tapperhed i felten.

Februar 1855 udnævnt til kommandant på en af redouterne. Såret. Modtaget St. Anne Ordnen 3. klasse og St. Georgskorset 4. klasse for tapperhed.

Vårvinter 1857 ansat i 2 år som adjutant hos kommandøren for 1. flådedivision, viceadmiral J.E. von Schantz. Kedeligt skrivebordsarbejde.

Efterår 1857 stabsofficer på en eskadre til Middelhavet på korvetten Veprj på en rejse ned langs Europas kyster.

Sommer 1858 hjemme igen som flagofficer for viceadmiral von Schantz.

Januar 1859 tjeneste på klipperen Rasboinik på togt til Kina. Har ansvaret for besætningen.

8. oktober 1859 besked om, at han er forfremmet til kaptajnsløjtnant.

August 1860 forbigået som kaptajn på Rasboinik, men bliver indsat som ældste officer på admiralskibet fregatten Svetlana på et togt til Japan samt verdensomsejling.

Juni 1862 Svetlanas togt afsluttet. Fået St. Anne Ordnen 2. klasse.

26. marts 1863 forfremmet til 1. Søekvipage.

August 1863-juli 1864. Kommandoen på Vitiaz, 17 kanoner, et superbt fartøj efter von Kræmers mening. På togt til Amerika.

Sommer 1864-juni 1865 forfremmet til kaptajn af 2. rang, udkommanderet til en kampagne i Middelhavet, ansat ved tronfølgeren storfyrst Nicolais person med korvetten Vitiaz. Efter togtet – hvor eskadren fulgte Nicolais lig hjem fra Nizza ombord på Alexander Nevskij. – fik besætningen på Alexander Nevskij og dennes kaptajn Fedorovski orden og udnævnelser (Fedorovskij til fløjadjutant). Vitiaz og Kræmer fik ingen udmærkelser.

Sommer 1865 togt med Vitiaz til Stockholm og Danmark. Svensk orden (Ridder af Sværdordenen). Efter det 21 måneder lange togt med Vitiaz opsummerer Kræmer det synlige resultat: 2 udenlandske ordner samt krone på St. Anne Ordenen.

Nytår 1866 udnævnt til befalingsmand på fregatten Osliaba. På sommerkampagne med den 16-årige storfyrst Alexej.

25. september 1866 udnævnt til fløjadjutant. Deltaget i storfyrst Alexanders og prinsesse Dagmars bryllup i november 1866 i den russiske kejsers suite.

Forår 1867 kaptajn på Alexander Nevskij. Togt til Middelhavet med storfyrst Alexej.

Juni 1868 udnævnt til Kommandør af Osmanyeh-Ordenen, Tyrkiets højeste orden.

Marts 1869 udnævnt til befalingsmand på korvetten Varjag – togt til Archangelsk.

21. maj 1869 udnævnt til eskadremajor hos kejseren – en forfremmelse som var meget eftertragtet af enhver fremadstræbende søofficer. Blandt dem der havde stræbt efter posten var Fedorovski (Alexander Nevskijs tidligere kaptajn og medlem af krigsretten i Alexander Nevskij-sagen).

Eftersommer 1869 rejse til Odessa over land for som eskadrechef at forberede den russiske kejserfamilies ophold på Krim.

December 1869 genindsat i kommandoen på Varjag – ny kampagne med storfyrst Alexej og admiral Possiet.

Maj 1870 afsejling med Varjag til Archangelsk, Novaja Semlja og Island.

Oktober 1870 udnævnt til kaptajn på Svetlana, 5. og sidste togt med storfyrst Alexej og admiral Possiet, varer til august 1873. Amerika og jordomsejling. Oscar von Kræmer er flagkaptajn dvs stabschef for eskadren – Svetlana, korvetterne Bogatyr og Abrek. Diverse udmærkelser.

Januar 1874 udnævnt til havnekaptajn i Kronstadt samt udpeget som attacheret ved Hertugen af Edinburg, som skal giftes med kejser Alexander II's datter Maria Alexandrovna.

13. januar 1875 udnævnt til kontreadmiral med placering ved den kejserlige suite.

20. marts 1876 udnævnt til yngre flagmand ved Østersøflåden.

Marts 1877 tilbud om at blive øverstbefalende over den russiske eskadre i Stillehavet. Afslået det p.gr.a. familien, ønsker hellere en befaling i Middelhavet.

23. november 1878 udnævnt til chef for den russiske eskadre i de græske farvande (admiral). Flagskib panserfregatten Fyrst Pozjarski.

August 1880 Svetlana som admiralsskib. Nyt admiralsskib: Gerzog Edinburgski.

April 1882 hjemkaldt, kommandant for Petersburg Havn. En ny stilling bestående af to tidligere poster: højeste chef og havnekaptajn. Dette lidt kedelige arbejde blev dog frafaldet og afløst af det mere hædrende: flagkaptajn hos kejseren.

1883 ved Alexander III's kroning fået Vladimirordenens sløjfe af 2. Klasse.

13. januar 1886 viceadmiral og ordførende i flådens tekniske komité.

10. marts 1886 udnævnt til generaladjutant hos kejser Alexander III.

10. december 1888 udnævnt til chef for marinens hovedstab.

September 1889 fulgt med storfyrst Alexej til Sortehavsflåden.

1890 udnævnt som vikarierende admiral for Sortehavsflåden, hjemkaldt august 1890.

November 1894 udsendt for at kundgøre Alexander III's død og Nikolaj II's tronbestigning. Dekorert med Alexander Nevskij Ordenen i brillianter. Fået Dannebrog's Storkors i brillianter. Fået den svenske St. Olofsorden.

26. maj 1896 udnævnt til medlem af Rigsrådet.

September 1896 50 års jubilæum som officer og udnævnt som fuld admiral.

Maj 1898 kaldet af enkekejserinde Maria Feodorovna (Dagmar) til formand for bestyrelsen for Røde Kors.

Juni 1903 belønnet med Røde Kors' udmærkelsestegn af enkekejserinden.

1904 Vladimirordenen af 1. klasse med bånd og sløjfe – den højeste militære udmærkelse han kan få.

Citater fra Oscar von Kræmers breve og dagbøger

Vi har det ret morsomt i korpset. (Bror von Kræmer til sin mor december 1837)

Oscar skynder sig opad med en forfærdelig fart. (Bror von Kræmer til sin mor december 1844).

Sig mig, kan noget sammenlignes med en sømands liv! For nogle dages lidelse på havet hvilken nydelse, og på kronens bekostning! (Vagthavende stabsofficer Oscar von Kræmer til sin søster fra et togt i Middelhavet 1857 med korvetten Veprj).

Fartøjet fremskrider om nætterne gennem flydende sølv, under fulde sejl, og stjerner, spredte i nye hidtil usete grupper under den lysblå kappe, se så lysvågne ned på os ligesom i forundring over den fremmede fra norden. De er bedårende de tropiske nætter... En mængde små tropiske fugle, flyvefisk, brillante mollusker, alt dette giver adspredelse, og man føler sig mindre isoleret i den umættelige evighed, som omgiver én. Og dog hvor meget hellere ville jeg ikke sidde ved en god brændeild en vinteraften i Finland, når det hyler og stormer ude. Mens søstrene dækker op med en velsmagende aftensmad, i stedet for at stå og tælle stjernerne på en tropisk himmel og de tusind mil som er tilbage til næste havn. (Kaptajnsløjtnant Oscar von Kræmer til sin mor i marts 1860, ved ækvator mellem Kap Verde Øerne og Kapstaden ombord på klipperen Rasboinik).

16.-18. maj 1860 i Det Indiske Ocean

Den 16., onsdag. Den nordnordøstlige vind øgede stærkt ved solopgangen. Vi bjergede bramsejl, fok og stagej, tog alle reb ind på stormsejlene. Kl. 7 øgede vinden stadigt, og vi surrede alle sejl ved hjælp af ender for at forstærke sejsingerne, strakte løbende riggen, skalkede lugerne og forberedte os på den storm, som hastigt udviklede sig. Ved solnedgangen så vi et fjernt lyn på horisonten, og for at møde alle eventualiteter på denne breddegrad ordnede vi alle brandsprøjterne, hentede økserne op, kaldte alle mand på dæk og afventede hvad der kunne komme. Tordenvejret nærmede sig. Omkring kl. 10 om aftenen sank barometeret til 29,49, vi indsvøbtes af et gravlignende mørke og en frygtelig stormbyge drev hagl, større end ærter, i ansigtet på os med et drøn som ildgivning fra et helt batteri. På alle spir og nokker tændtes St. Elms ild, tordenvejret nærmere sig mere og mere, selvom tordenbragene næsten helt druknede i stormens hvinen. Pludselig slog lynet med en frygtelig styrke ned på os. Vi blev blændede og bedøvede i nogle sekunder, derpå styrtede alle til brandsprøjterne. Klipperen var ligesom indhyllet i røg. Det var svært at afgøre om vi havde ild ombord eller ej. Vinden var utrolig stærk, og hæslege skyer med tordenbyger og hagl jagede uafbrudt frem over os.

*Den 17, torsdag. Uvejret varede hele natten og tordenbyge fulgte på tordenbyge næsten uden ophold, og hver byge var stærkere end den foregående. Vi bjergede stormforsejlet og havde kun stormstorsejlet tilbage med løse skøder; jeg forstår ikke hvordan det holdt. Barometeret begyndte at stige efter midnat, og det ganske hurtigt, vinden gik over i WSW, alt tydede på at vi havde nået cyklonens nordvestre sektion og snart skulle komme ud af dens cirkler. Ved solopgangen indså vi hele gruen i vores tilstand: vindstødene øgede om muligt, søen gik i frygtelige bølger, klipperen tog uophørligt vand ind. Horisonten og havet fremviste et virkeligt frygteligt syn; himmelen klarede op i nogle øjeblikke, dækkedes derefter at tætte rødhvide skyer; havet var oversået med skum og væltede sig i raseri. Klokkerne 9 om morgenen tog klipperen under en voldsom byge så meget vand ind, at det strømmede ind i alle luger og til og med dækskahytten fyldes med vand. I maskinrummet steg vandet til 32 tommer, fra dækket kunne det ikke mere komme væk og stod længe i højde med rælingen. Bygerne øgede blot, og bølgedannelsen var sådan at jeg ikke engang i drømme havde kunnet forestille mig noget lignende. Bølgebredden var to gange klipperens længde. *Fartøjet formåede ikke længere at rejse sig, og i afventning på Leforts skæbne kaldtes alle op, presenninger spændtes over alle ventiler og luger, begge brandsprøjter blev ført ned i maskinrummet og nogle mand blev stillet med økser ved masterne for at kappe dem, hvis pumperne ikke skulle orke at lænse. I mellemtiden begyndte alle som var ledige, officerer såvel som matroser at øse vandet fra dækket med**

kar, pøse, huer, stående i vand helt op til halsen. Nogle mand sendtes op for at klare merseråerne og stængerne.

Ved tolvtiden toges merseråerne ned, men stængerne blev siddende tilbage. Snart rapporteredes det fra maskinrummet, at pumperne fungerede godt og at vandet var sunket til 4 tommer, hvilket beroligede alle, selv om klipperen stadig i længere tid kunne forsvinde i bølgerne. I eftermiddagens løb aftog vindstødene i styrke, og mod aften rådede blot en almindelig storm, hvorfor jeg, udmattet efter to døgn anspændelse, faldt tungt i søvn.

Den 18, fredag. Om morgenen aftog stormen, men søen var forfærdelig, og vi tog vand ind over rælingen hele dagen. Vi kogte grød til mandskabet – ingen madlavning havde kunnet komme på tale i de to foregående dage – og tørrede hvad som tørres kunne. Vi hejsede forstormsejlet og stagejlet nr. 2. Mod aften klarede himlen op. Vi kunne nogenlunde bestemme vores position og konstatere, at vi i løbet af de to døgn var drevet 100 mil i østlig retning. Det var heldigt, at der var plads. (Oscar von Kræmer i sin dagbog den 16.-18. maj 1860 ombord på klipperen Rasboinik på vej fra Kapstaden til Java).

En lykkelig kampagne. Vi havde under hele rejsen mistet blot nogle få mænd, som døde i Kina af feber, ikke en eneste ulykkeshændelse, ikke en eneste kropsskade i besætningen, ikke en eneste desertør, ikke et sejl og ikke et spir mistet, som om vi aldrig havde sejlet længere end mellem Reval og Helsingfors, og vi havde dog gjort rejsen rundt om jorden! Og til slut har vi lykkeligt gennemgået to strenge mønstringer, som gav fartøjet anseelse som et blandt de bedste i hele vor flåde. (Ældste officer Oscar von Kræmer efter en kampagne med admiralskibet fregatten Svetlana 1860-1862 fra Japan til Australien, Maghellanstrædet, Portsmouth).

Ja, vi har virkelig glemt havet og vore fartøjer for at bruge al vores tid på det amerikanske smukke køn, og sagt imellem os er det vel værd. (Oscar von Kræmer, forfremmet til 1. Søekvipage, fra besøg i New York med korvetten Vitiaz efteråret 1863, i brev til sin mor).

Andre mennesker grubler over hvordan de skal kunne samle tilstrækkeligt sammen til en rejse til Italien, og her rejser jeg med al mulig bekvemmelighed, og desuden i hvilket selskab! Og får penge oven i købet, mere end jeg behøver! Synd bare, at blandt alt hvad jeg har lært mig på mine rejser er kunsten at samle penge ikke indbefattet. (Oscar von Kræmer med korvetten Vitiaz i Nizza, november 1864, til sin bror).

Jeg har besøgt mange interessante steder, set meget og kommet i personlig berøring med mange høje personer, Lincoln, den russiske kejser, kejserinden, tronfølgeren, til slut hele det svenske kongehus. Hele tiden har jeg haft udenrigs ophold, fået tre gange årsløn og en gang ½ ditto, alt ekstra, fået to brilliantringe, fået to udenlandske ordner og krone på Anneordenen, og om tronfølgeren havde fået lov at leve havde jeg sandsynligvis fået mere. (Kaptajn af 2. rang Oscar von Kræmer efter kampagne 1863-1865 med korvetten Vitiaz til Amerika, Middelhavet, Sverige og Danmark.)

Min tid har været optaget med visitter... Jeg er ikke hofmand og jeg bliver det heller aldrig, men som et prosaisk menneske glæder jeg mig over de materielle fordele, som følger med, nu og i fremtiden.

(Oscar von Kræmer, forfremmet til kaptajn på fregatten Osliaba 1866 på sommertogt med storfyrst Alexej, og derefter udnævnt til fløjadjutant hos kejseren)

Hvilke ordrer jeg end kan få, så må jeg holde god mine, thi kaptajnen på fartøjet må vise eksempel på disciplin, hvor beklemt hans hjerte end måtte være.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Alexander Nevskij på togt til Middelhavet med storfyrst Alexej 1867-1868 i et brev til sin forlovede, Sophie)

I havnen modtoges de med kongelig salut av omkring 20 krigsfartøjer, af 8 forskellige nationer, og af alle disse var mit uden sammenligning det største og smukkeste.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Alexander Nevskij i Piræus ved det nygifte græske kongepars ankomst, november 1867)

God øvelse for storfyrst Alexej, som endnu aldrig har været med til nogen storme.

(Oscar von Kræmer, eskadremajor hos kejseren og kaptajn på korvetten Varjag, på togt med storfyrst Alexej til Archangelsk 1870 – efter ti dage i høj sø fra Island mod København)

I dag har vi endnu 1.500 mil tilbage til New York! Min længsel efter Dig og Lillus [sønnen Alexej] begynder at blive så uimodståelig, at jeg aldeles har mistet humøret og er træt af alt og alle: af vinden, som ikke er stærk nok; af fregatten som ikke går hurtigt nok, af Possiet, som ikke styrer den mest fordelagtige kurs og ikke går for damp, når det skulle være til nytte, af mennesker når de taler og af mennesker, når de tier.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Svetlana og flagkaptajn på eskadren på langfart med storfyrst Alexej til Amerika og derfra uventet på jordomsejling 1871-1873, til sin hustru Sophie)

Jeg tænker først at begære orlov, og om dette nægtes, så begærer jeg enten afløsning på min post eller at du sendes herover på kronens bekostning i hele den tid jeg skal blive i Amerika – naturligvis kun hvis du selv er med på sagen. Men dette er min sidste ressource, siden er der blot tilbage at begære sin afsked fra tjenesten, og dette skulle jeg gøre, hvis jeg havde nogen slags sikkerhed for snart at få en anden tjeneste.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Svetlana og flagkaptajn på eskadren på langfart med storfyrst Alexej til Amerika og derfra uventet på jordomsejling 1871-1873, til sin hustru Sophie)

Hvis jeg skriver noget nu, så bliver følgen den, at jeg skader mig selv uhjælpeligt og alligevel ikke kommer herfra. Derfor tror jeg nu, at klogskaben byder at tie og rejse, og håbe på, at noget "may turn up", skønt hjertet bløder.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Svetlana og flagkaptajn på eskadren på langfart med storfyrst Alexej til Amerika og derfra uventet på jordomsejling 1871-1873, til sin hustru Sophie)

Vist er vejret herligt og temperaturen behagelig, vandet skønt at se på og bade i, himlen skøn og stjernebestrøet, det højt besungne Sydkors ligesom andre for os nye konstellationer på den sydlige halvkugle fortryller vore blikke, når natten kommer.

Kaptajnen mindes sin rejse i samme farvand for 12 år siden:

Hvor fortryllet var jeg ikke, og hvor meget nød jeg ej, selv om jeg befandt mig på et lille fartøj, hvor jeg savnede al komfort, ja, til og med en tør seng at hvile på. Men jeg var tolv år yngre og drømte à la belle étoile om en sådan lykke i fremtiden, som jeg nu har ladet bag mig.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Svetlana og flagkaptajn på eskadren på langfart med storfyrst Alexej til Amerika og derfra uventet på jordomsejling 1871-1873, til sin hustru Sophie på rejse mellem Havanna og Rio de Janeiro)

Humøret og tålmodigheden er begyndt at tage slut, man orker ikke at tale meget, og alle samtaleemner er temmelig udtærskede. Når man mødes om morgenen så hilser man på

hinanden og siger: "Hu, hvor det er varmt, det er hedere end i går", hvorpå den anden svarer: "Ja, det er forskrækkeligt varmt, vi må se hvor mange dage til vi ankommer til Rio".
(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Svetlana på togt til Amerika og derfra på jordomsejling 1871-1873, til sin hustru Sophie, på rejse mellem Havanna og Rio de Janeiro).

Jeg tror, at jeg er blevet en dårlig sømand, thi jeg prædiker daglig om det absurde i sømandens liv.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Svetlana og flagkaptajn på eskadren på langfart med storfyrst Alexej til Amerika og derfra uventet på jordomsejling 1871-1873, til sin hustru Sophie på vej fra Rio de Janeiro til Kap Det gode Håb)

Nu er jeg på vej til Singapore, 150 verst fra ækvator, som vi passerer i morgen, og er af heden forvandlet til liquide, skønt jeg ellers har det fortræffeligt og læsker mig med superbe ananasfrugter, mangostaner og is.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Svetlana og flagkaptajn på eskadren på langfart med storfyrst Alexej til Amerika og derfra uventet på jordomsejling 1871-1873, til sin hustru Sophie på turen fra Batavia til Singapore)

Horribelt vejr; storm, snefog og kulde, dækket er skjult i sne, sejlene og menneskene frosne. Vi er uden for Vladivostock, men det er umuligt at komme ind så længe det stormer.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Svetlana og flagkaptajn på eskadren på langfart med storfyrst Alexej til Amerika og derfra uventet på jordomsejling 1871-1873, til sin hustru Sophie)

Jeg ønsker at jeg havde vinger, så jeg kunne flyve over Det Indiske Ocean, som endnu ligger mellem mig og alle de som er mig kære. Det går dog ret så godt nu, thi fregatten mærker ligesom hesten at rejsen gælder hjemmet, og med alle sine vinger udspændte for den friske nordøstlige monsun har den allerede på fem dage tilbagelagt 1.700 verst.

(Oscar von Kræmer, kaptajn på fregatten Svetlana og flagkaptajn på eskadren på langfart med storfyrst Alexej til Amerika og derfra uventet på jordomsejling 1871-1873, til sin hustru Sophie)